Jan (Juan López Fernández)

Asalto al museo

Ediciones B. Magos del Humor. Superlópez. Barcelona (2012).
46 pàgines

No és freqüent redactar ressenyes d'obres del gènere del còmic si no és per a revistes especialitzades en aquest tipus d'edicions. En el cas present l'excepció queda plenament justificada per dos motius: el tema és plenament ripollès i l'autor, des d'un temps ençà, ha esdevingut un notable compatrici. El museu assaltat és l'etnogràfic de la nostra vila i, a més, el pròleg–presentació de l'obra té com a autor el mateix conservador del museu, Florenci Crivillé.

L'especialitat del còmic, de fet, implica la col·laboració de la naturalesa de dues arts: la plàstica del dibuix i la narrativa literària. Sense ignorar la primera, aquí hauríem de donar més protagonisme a la segona, però ens trobem amb un cas en el qual separar-les, vista la seva simbiosi, no és possible.

JAN és un autor reconegut com de primera fila en el gènere. La seva producció és quantiosa, amb la creació de diversos personatges que han esdevingut herois de llargues generacions de lectors. Un d'aquests herois, potser el de més impacte, ha estat el que és protagonista de la publicació que comentem: Superlópez.

L'heroi és una paròdia del Superman —dels còmics i cinematogràfic—; també és un home corrent i ordinari en la vida normal, però dotat de tots els poders i superpoders que puguem ser capaços d'imaginar; un superhome nostrat, que ha arribat a la Terra procedent del planeta Chitón; un humil oficinista en la vida real que sovint resol situacions compromeses malgrat la seva poca traça i gairebé sense voler ni sense saber ben bé com.

La paròdia, però, no resideix només en el protagonista, sinó que s'estén a tots els elements de l'obra: situacions, caràcters de personatges principals o secundaris, diàlegs, lèxic…

Les truculentes narracions cinematogràfiques de robatoris planejats fins al més mínim detall organitzatiu i comptant amb els més sofisticats mitjans, portats a terme per delinqüents professionals malvats, però amb mentalitats d'alt quocient intel·lectual, són parodiats, caricaturitzats i gairebé ridiculitzats en pro de l'humor en la narració que ens ocupa, al llarg de les gairebé quatre-centes vinyetes que l'autor utilitza per explicar-nos una rocambolesca història.

Asalto al Museo és allò en què, com en tantes altres coses, és moda recórrer a l'anglès per a definir-les: un *thriller*. No una, sinó dues bandes de lladres, per motius i objectius diferents, planegen i duen a la pràctica un intent de robatori al recentment inaugurat museu ripollès. L'autor hi reuneix tots els elements propis del gènere. No hi manquen el milionari col·leccionista sense escrúpols, ni el malvat xinès amb set de sang per al seu esmolat ganivet sempre a punt, ni la vampiressa armada i disposada en tot moment a disparar a tot allò que es mogui, ni el negre… perdó, l'home de color que és l'ase dels cops dels seus companys de banda, ni el gegantot més ric en múscul que en cervell, ni els «capos» que es creuen, ingènuament, que manen i porten la iniciativa… Tot plegat amanit amb diàlegs a to amb els personatges i dibuixos que ressalten el sarcasme del text i aconsegueixen que el somriure no s'apagui en el rostre del lector a tot el llarg de la lectura.

Uns grups de turistes que visiten el museu posen un contrapunt que reforça l'humor de la narració i dóna peu que un d'ells, l'heroi Superlópez, intervingui en l'aventura per actuar tal com s'espera d'ell: xafar els plans del malfactors. Sense saber ben bé com, però procurant aconseguir que els delinqüents no tan sols deixin de sortir-se amb la seva, sinó que es quedin escaldats. Entre els visitants hem de remarcar una colla de nens, alumnes d'alguna escola, la visita dels quals s'entén que té una finalitat pedagògica, però que amb les seves intervencions reforcen encara la comicitat de la narració. També hi ha un altre visitant: en Juan —el Superlópez de paisà, com si diguéssim— acompanyat del seu col·lega i de la Luisa, un altre paral·lelisme amb el Superman de Kriptó.

El personal del museu, així mateix, intervé en els fets —i el mateix autor en alguna vinyeta—, però cal fer un esment especial d'un personatge amb un paper importat: el conservador Florenci Crivillé, que va atabalat d'una banda a l'altra i pujant i baixant dels diversos pisos del museu; entre l'alarma que provoquen els lladregots i els disbarats que fan les criatures, en Florenci viu, al llarg de la narració, el que per a ell deu resultar una jornada memorable, tot i que esgotadora.

Un episodi que reflecteix per si sol la càrrega paròdica de l'heroi és el de la transformació d'home corrent en superhome. La ràpida metamorfosi —entra, caminant, un oficinista amb ulleres i surt, volant, un atleta amb malles i capa— que pot contemplar-se del superhome en paper i cinematogràfic en els còmics i films que hem pogut veure, es converteix en un veritable tràngol per al nostre Superlópez. No troba un lloc prou discret per a la mutació oficinista–superhome. Se li acut d'usar els lavabos per a la conversió, però resulta que estan ocupats i que, a més, hi ha cua. Ho resol amb molts de treballs i en un lloc que no considerem oportú revelar aquí.

De l'aspecte plàstic o artístic cal fer-ne també un esment especial pel que fa a la meticulositat.

En els dibuixos hi apareixen detalls que s'han escapat —almenys a l'autor d'aquests comentaris— a gent que hem passat la major part de la nostra vida a Ripoll i que hem vist, tant a la vila com en el museu nou, i havíem revist en l'antic.

El trajecte per carretera i l'arribada a la plaça del mercat ripollès amb una fidel i encertada reproducció de racons, comerços i balconades, retraten i reviuen l'ambient atrafegat d'un dissabte al mercadal, guàrdies municipals inclosos. Un toc als afores amb les palanques que ja han esdevingut típiques. La plaça de l'Abat Oliba i l'espai d'entrada al museu, amb els grups de visitants, escèptics uns, engrescats uns altres, la recepció, els ascensors… tot reproduït amb meticulositat en els detalls, meticulositat que s'intensifica quan els personatges recorren una per una les sales museístiques, inclosos els racons «no visitables», les rebotigues de l'exposició.

En resum, una obra que, per damunt del guió humorísticament ferotge que hem apuntat, proporciona una visió amable i divertida i ben narrada d'un episodi de ficció que es desenvolupa en llocs ben coneguts i característics del nostre veïnat i amb el nostre veïnatge.

Xavier Anton i Bofill